

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21030010

Ákvörðun nr. 37/2022

Þann 14. júní 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 37/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] dags. 9. mars 2021. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við meðferð ákærvaldsins á máli nr. [REDACTED]. Í erindinu er kvartað yfir synjun á beiðni [REDACTED] um afhendingu gagna eftir niðurfellingu málsins, að henni hafi verið meinaður rökstuðningur fyrir niðurfellingu málsins og að brotin hafi fyrnst í meðferð embættisins á málinu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu með bréfi þann 22. mars 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar með tölvupósti þann 22. mars 2021. Þar kom fram að málið væri til meðferðar hjá [REDACTED] og að ríkissaksóknari væri með ákærvaldið í málinu. Óskað var því eftir fresti á afhendingu gagna þar til [REDACTED] hefði kveðið upp úrskurð sinn. Einnig kom fram að málið væri enn fremur til meðferðar hjá [REDACTED]

Frekari gögn bárust nefndinni 28. mars sl., voru það voru öll gögn sakamálsins. Fram kemur í svari lögreglu að ekki er að sjá í gögnum málsins beiðni frá [REDACTED] eða réttargæslumanni hennar um gögn málsins eða að synjað hafi verið slíkri beiðni af LRH.

[REDACTED] endurskoðunar á ákvörðun lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu, um að fella niður mál hennar með síðan til 145. gr. sml., kemur fram að ríkissaksóknari telji það aðfinnsluvert að kvartanda hafi ekki verið veittur rökstuðningur fyrir niðurfellingu málsins, enda sé það skylt sbr. 147. gr. sml.

Einnig kemur þar fram að kvartandi sendi inn kvörtun þann [REDACTED] júní 2019, til ríkissaksóknara sem laut að því gögn málsins hefðu ekki fengist afhent hjá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Ríkissaksóknari áréttar fyrirmæli embættisins nr. 9/2019, sem heimila sakborning og brotþola aðgang að rannsóknargögnum sakamáls sem er lokið nema sérstök verndarsjónarmið mæli gegn því.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að framkvæmd rannsókn sakamála og rétti til gagna sakamáls skv. lögum um meðferð sakamála.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Fyrir liggur að ríkissaksóknari tók málið til meðferðar á grundvelli kæru sem lögð var fram fyrir hönd [REDACTED] þann [REDACTED] maí 2020. Taldi ríkissaksóknari aðfinnsluvert að [REDACTED] hafi ekki verið veittur rökstuðningur fyrir niðurfellingu málsins, enda sé það skylt sé þess óskað sbr. 147. gr. sml.

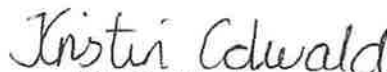
Þar sem erindið varðar ákvarðanir um rannsóknaraðferðir lögreglu sem falla ekki undir hlutverk og valdsvið nefndarinnar, auk þess sem málið hefur fengið afgreiðslu ríkissaksóknara sem fer með eftirlit með framkvæmd ákærvalds hjá öðrum ákærendum, er erindinu vísað frá.

Niðurstaða

Erindi [REDACTED] er vísað frá nefnd um eftirlit með lögreglu.

Reykjavík, 14. júní 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg L. Jónsdóttir